

PO SPALIO VĒLIAVA

LKP Rokiškio rajono k-to ir rajono DŽD Tarybos organas

EINA NUO 1950 M.

1953 m.

gruodžio mėn.

3 d.

KETVIRTADIENIS

Nr. 97 (324)

Kaina 15 kp.

Su naujais laimėjimais visose socialistinės statybos srityse rajono darbo žmonės sutinka gruodžio 5-ąją — Tarybų Sąjungos Konstitucijos dieną.

Kartu su visa tarybine liaudimi rajono dirbantieji dar glaudžiau susitelkia apie šlovingąją Komunistų partiją, kuri veda mus pirmyn, į komunizmo pergale.

Tegyvuoja Tarybų Sąjungos Konstitucija!

Tarybų šalies Konstitucija

Poryt, gruodžio 5 d., kartu su visa tarybine liaudimi mūsų rajono darbo žmonės pažymės Tarybų Sąjungos Konstitucijos — demokratiškiausios pasaulyje Konstitucijos dieną.

Pagrindinis TSRS Įstatymas — TSRS Konstitucija 1936 metais Ypatingojo Tarybų VIII suvažiavimo priimta, įstatymiškai įtvirtino socializmo pergalę mūsų šalyje.

Mūsų šalies Konstitucija ryškiai parodo visam pasauliui socialistinės demokratijos pranašumą. Komunistų partijos išmintingai vadovaujami, mūsų šalies darbo žmonės visiems laikams nuvertė kapitalistų jungą, panaikino žmogaus išnaudojimą kito žmogaus, padarė galą krizėms ir nedarui. Tarybinė liaudis įvykdė šalies industrializaciją ir žemės ūkio kolektyvizaciją, sukūrė socialistinę visuomenę. Tarybinė santvarka rūsčiuose išmėginimuose aiškiai parodė savo gyvybingumą ir pranašumą prieš kapitalistinę santvarką.

Visa valdžia mūsų šalyje priklauso liaudžiai. Darbo žmonių deputatų tarybų asmenyje. Nugalėjusio socializmo šalies Konstitucija suteikė visiems darbo žmonėms teisę į darbą, poilsį, mokslą, aprūpinimą senatvėje, užtikrina visiems piliečiams lygiateisiškumą, nepaisant jų tautybės, rasės, lyties.

Šiandien „Po Spalio vėliava“ laikraštyje talpinama medžiaga apie tarybinių žmonių laimėjimus ir apie darbo žmonių padėtį kapitalo šalyse ryškiai parodo, kaip nepalyginamai skiriasi tarybinės liaudies gyvenimas nuo kapitalo šalių dirbančiųjų gyvenimo. Buržuazinių šalių konstitucijos tarnauja ne liaudžiai, o tik saujelei kapitalis-

tų, padeda jiems išsaugoti iš darbo žmonių kruvino prakaito išspausčius kapitalus. Kapitalistinėse šalyse žvėriškai puolami paskutiniai buržuazinių-demokratinių laisvių likučiai, engiami ir persekiojami taikos šalininkai, progresyvūs visuomeniniai veikėjai, kovotojai už darbo žmonių laisvę ir laimę.

Tarybinė Konstitucija tarnauja darbo žmonių materialinių ir kultūrinių reikmių patenkinimui, tolesniam mūsų Tėvynės galios stiprinimui, komunistinės visuomenės sukūrimui.

Broliškoje tarybinių tautų šeimoje laimės, gerovės ir taikos kūrybos keliu žengia lietuvių tauta. Komunistų partijos vadovaujami, mūsų respublikos darbo žmonės, jų tarpe ir rajono dirbantieji, pasiekė puikias pergales pramonės, žemės ūkio ir kultūros išvystymo srityse.

Rajono kolūkių laukuose kovą už derlių veda priešakinė tarybinė technika. Didelius gamybinius laimėjimus pastekė rajono pramonės įmonės. Sparčiai kyla darbo žmonių kultūrinis ir materialinis lygis. Užtenka pasakyti, kad buržuaziais laikais buvusioje Rokiškio apskrityje veikė viena vidurinė mokykla, o dabartiniu metu veikia 5, kad buržuaziais metais rajone beveik nebuvo kultūros įstaigų, o dabar jų yra 50.

Rajono darbo žmonės nesigali jėgų tam, kad būtų įvykdyti TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarime iškelti uždaviniai. Pažymėdami Tarybinės Konstitucijos dieną jie dar glaudžiau susitelkia apie šlovingąją Komunistų partiją, jos vadovaujami žengia pirmyn, į komunizmo pergalę.

NAUJAI LAIMĖJIMAI SUTINKAME GRUODŽIO 5-ĄJĄ

Kamajai šiandien

Buržuaziais laikais Kamajai buvo pilkas užkampio miestelis. Bažnyčia ir karčiuma čia buvo vienintelės „kultūrinės“ įstaigos. Apylinkės valstiečiai, buožių išnaudojami, gyveno skurdžiai.

Šiandien Kamajų apylinkė neatpažįstamai pasikeitė. Kamajai šiandien — vieno stambiausių rajone „Lenino kelių“ kolūkių centras. Kolektyvinio darbo dėka kolūkis kasmet stiprėja, didėja kolūkiečių pajamos, šviesėja jų gyvenimas.

Turtėja darbo žmonių gyvenimas — auga jų poreikiai. Apylinkės gyventojus aptarnauja kooperatyvas, arbatinė, yra knygų kioskas. Į apylinkę pareina šimtai laikraščių ir žurnalų, veikia telefono ryšis.

Kamajų pradinę mokyklą anksčiau lankė vos keliolika

valstiečių vaikų. Tarybų valdžios rūpesčiu dabar čia veikia vidurinė bendro lavinimo mokykla ir valstiečių jaunimo septynmetė mokykla su bendru 430 mokinių skaičiumi.

Apylinkėje atidaryta kultūros namai, klubas-skaitykla, biblioteka, kurios knygų fondas sudaro 3400 tomų.

Iki artimiausio gydytojo buržuaziais laikais kamajškiams reikėjo važiuoti 18 kilometrų. Dabar pačiuose Kamajuose yra kaimo ligoninė ir ambulatorija. Darbymečio metu kolūkyje veikia 40 vietų vaikų lopšelis.

Šviesias ir laimingas dienas gyvena dabar Kamajų apylinkės darbo žmonės. Jie negailės jėgų, kad rytdiena būtų dar šviesesnė.

M. BOČEROVA,
Kamajų apylinkės DŽDT sekretorius

Traktorininko Milaknio iniciatyva

Rokiškio MTS mechanizatoriai iššalus žemei paprastai nutraukdavo traktorinius darbus. Iki polaidžio traktoriniai stovėdavo.

Traktorininkas Romas Milaknis pasuko kitu keliu. Kai stiprus gruodas nebeleido arti, jis drauge su Salomėjos Nėries vardo kolūkių kolūkiečiais organizavo akmenų

vertimą. Žemei iššalus giliau, R. Milaknis organizavo durpių išvežimą į laukus. Per dvi dienas išvežta 60 tonų durpių.

Tai įgalino traktorininką R. Milaknį įvykdyti Tarybinės Konstitucijos dienos garbei prisilmtus įsipareigojimus, įvykdant metinę užduotį 120 procentų.

K. Stasiūnas

Auga kultūrinių prekių apyvarta

Rokiškio rajkoopsajungos kultūrinių prekių parduotuvė gruodžio 5-ąją sutinka žymiais laimėjimais. Palyginti su praeitais metais, per 11 mėnesių apyvarta padidėjo vidutiniškai 15 tūkst. rublių per mėnesį. Radijo aparatų parduota 6,2 karto daugiau, siuvamų mašinų 1,5 karto, dviračių daugiau kaip du kartus, patefonų 2,6 karto daugiau, negu pernai.

Parduotuvės vedėja drg. Šultauskienė kultūringai aptarnauja vartotojus, tirta prekių paklausą, prisilaiko asortimentų minimumo. Lapkričio mėnesio mažmeninių prekių apyvartos planas įvykdytas 120,2 procento.

I. Ragelis

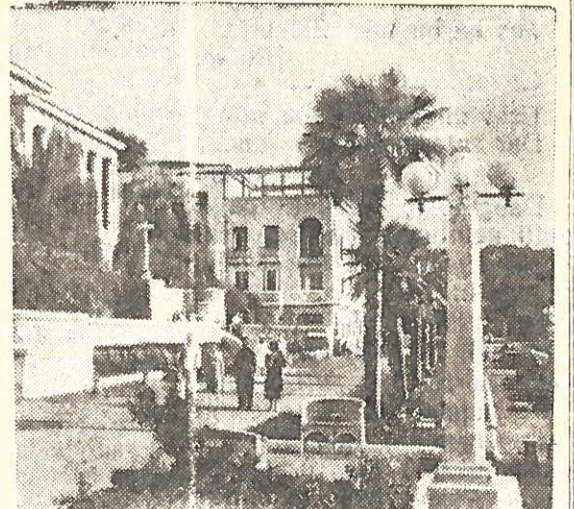
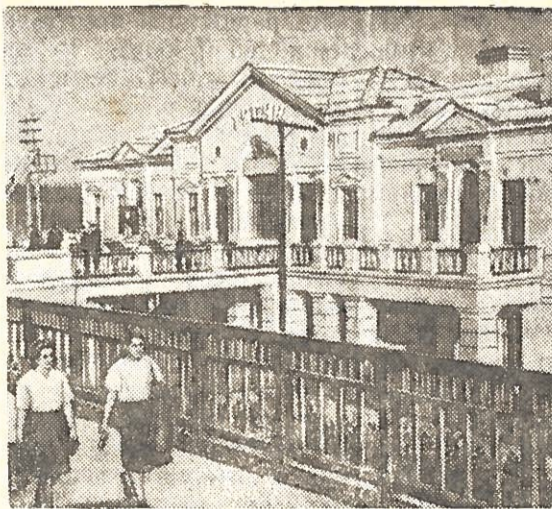
12.000 RUBLIŲ PELNO PER MĖNESĮ

Našiai dirbo lapkričio mėnesį Salų sviesto gamybos įmonės kolektyvas, užėmęs Šiaulių sviesto-sūrių pramonės trestė antrąją vietą.

Tarybinės Konstitucijos dieną įmonė sutinka pilnai įvykdyti bendrosios produkcijos ir asortimentų planus. Nuo rugpjūčio mėnesio įmonė gamina tik aukščiausių rūšių sviestą. Ekstra rūšies sviesto gamybos užduotis per lapkritį įvykdyta 121 procentu. Vien per lapkričio mėnesį įmonė davė valstybei 12 tūkstančių rublių pelno.

D. Norkus

DARBO ŽMONIŲ GEROVEI

Drauge su naujais gyvenamais namais mūsų šalies miestuose ir kaimuose vis daugiau statoma kultūrinių, sveikatos ir buitinių pastatų — kultūros namų, sanatorių, geležinkelio stočių. Nuotraukoje: 1. Naujas geležinkelio stoties pastatas Pietų Sibiro geležinkelio Tiaguno stotyje. 2. Nauja VPSOT sanatorija „Macedinskaja dolina“, neseniai pastatyta Krasnodaro krašte vaizdingame Macesto upės slėnyje. Joje vienu metu ilsisi 200 žmonių.

V. Nikolajevs ir J. Šulepovas (TASS) nuotraukos.

G. M. MALENKOVAS PRIĖMĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS AMBASADORIŲ SERĄ UILJAMĄ HEITERĮ

Š. m. lapkričio 28 d. TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkas G. M. Malenkovas priėmė Didžiosios Britanijos ambasadorių serą Uiljamą Heiterį.

Priėmimo dalyvavo TSRS Užsienio Reikalų Ministras V. M. Molotovas.

LAIMĒS, GEROVĒS IR TAIKIOS KŪRYBOS KELIU

FAKTAI IR SKAIČIAI

* *Komunistų partija [ir Tarybinė vyriausybė] nenuilstamai rūpinasi mūsų šalies darbo žmonių materialinio ir kultūrinio gyvenimo lygio kėlimu. Liaudies ūkiui finansuoti pagal 1953 m. biudžetą paskirta daugiau kaip 290 milijardų rublių palyginti su 265 milijardais rublių 1952 metais. Išlaidos švietimui, sveikatos apsaugai, socialinėms-kultūrinėms priemonėms, pensijoms sudaro šiais metais 139,5 milijardo rublių palyginti su 129,6 milijardo rublių 1952 metais.*

* *Nė viena šalis niekuomet nepasiekė tokių sparčių pramonės augimo tempų, kaip Tarybų Sąjunga. Per 28 metus pramoninės produkcijos išleidimas padidėjo 29 kartus. Dabar gaminama daugiau, negu 1924—1925 metais: plieno — 21 kartą, anglies — 19 kartų, elektros energijos — 45 kartus.*

* *Per laiką, praėjusį po 1947 metų, kainos buvo mažinamos 6 kartus, ir bendras kainų lygis sumažėjo daugiau negu du kartus.*

* *Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės įvykdytas žemės ūkio mokesčio sumažinimas, paruošinių kainų padidinimas šiemet duoda kaimo gyventojams papildomai daugiau kaip 13 milijardų rublių pajamų.*

Mūsų gyvenimo džiaugsmas

Aš dirbu „Nemuno“ vilninių audinių fabrike drauge su šimtais kitų darbininkų. Kasdien mes pagaminame vis daugiau audinių. Šiais metais viršplaninės produkcijos sąskaita sutaupėme dešimtis tūkstančių rublių, 4,7 procento sumažinome gaminių savikainą, t. y. 2,7 karto daugiau, negu numatyta pagal planą. 14 brigadų lenktyniauja dėl „Puikios kokybės brigados“ vardo. Prieš keturias savaites 10 audėjų, jų tarpe ir aš, perėjome dirbti prie dviejų staklių. Darbo normas vykdau po 160—180 procentų. Už nuolatinius aukštus rodiklius gavau asmenišką LTSR Lengvosios pramonės ministro padėką.

Mūsų žmonės stengiasi dirbti vis geriau ir geriau todėl, kad pas mus viskas daroma žmogaus gerovei, jo laimei. Buvusiame apleistame buržuazinės Lietuvos kampe lyje, ten, kur dabar išsidėstė nauji fabriko korpusai, išaugo graži darbininkų gyvenvietė. Pas mus yra bendrabutis, valgykla, prekybos taškas, medicinos punktas.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos penktosios sesijos nutarimų įkvėpti, mūsų fabriko darbininkai pasiekė naujų laimėjimų gaminant liaudžiai puikios kokybės vilnonius audinius.

A. ŽEIZIENĖ,

„Nemuno“ fabriko audėja

BROLIŠKOS PARAMOS DĖKA

Nuolatinio Partijos ir Vyriausybės rūpinimosi dėka plečiasi MTS techninė galia, vis geriau įdirbama kolūkinė žemė duoda gausenius derlius. Vien šiais metais iš broliškųjų respublikų MTS gavo 3 savaeigius kombainus, 2 naujus traktorius, nemažą skaičių penkiakorpusių traktorinių plūgų, eilinių sėjamųjų mašinų, sudėtingą

vožtuvų šlifavimo aparatą. Pastaruoju metu MTS mechanizatoriai rimtą dėmesį skiria sėkmingam traktorių ir žemės ūkio inventoriaus remonto darbų atlikimui. Mes, mechanizatoriai, įvykdysime svarbiausią uždavinį — pavasario sėją sutiksime pilnai pasiruošę.

J. LIEPINIS,

Rokiškio MTS mechanikas

Už naujus kolūkinės gamybos laimėjimus

Didingas perspektyvas tarybinei liaudžiai suteikė Tarybų Sąjungos Konstitucija, kurios šviesoje darosi vis laimingesnis ir kultūringesnis darbo žmonių gyvenimas. Tarybinės Konstitucijos dėka mūsų rajono valstiečiai išsivadavo iš ilgai juos persekiojusio skurdo ir kurla šviesų, kultūringą kolūkinį gyvenimą.

Metai iš metų keičiasi mūsų „Socializmo keliu“, kolūkio vaizdas, kyla kolūkiečių gerbūvis. Šiais metais dvigubai pakilo atlyginimas už darbadienį, žymiai išplėsti grūdinių kultūrų pasėlių plotai, pilnumoje įvykdytas 1953 m. produktyviosios gyvulininkystės išvystymo planas, pastatyta nauja 100 vietų karvidė.

Kad pakelti laukų derlingumą, pavasario sėjos metu įvesime 4 sėjomainas. Pastatysime naujus pastatus visuomeniniams gyvuliams. Mes skirsime visas jėgas TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarimui įgyvendinti.

P. KAŠIUBA,

„Socializmo keliu“ kolūkio agronomas

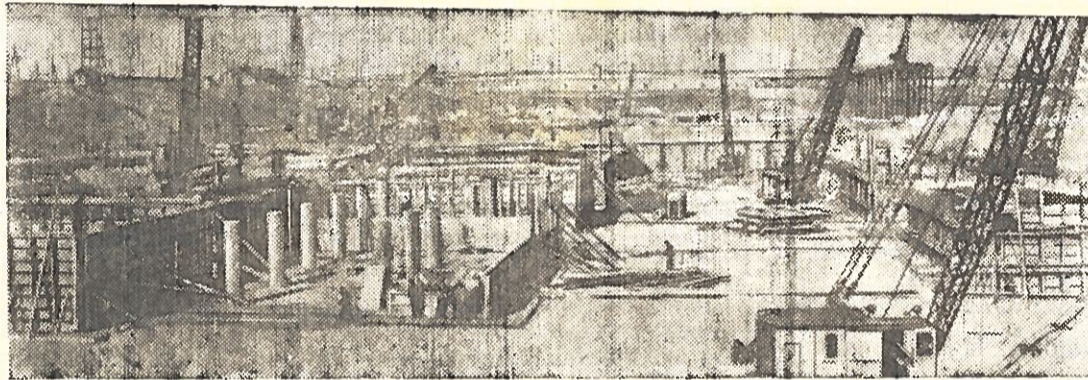
FAKTAI IR SKAIČIAI

* *1 gydytojas rajone aptarnauja 753 gyventojus. Buržuaziniais laikais vienam gydytojui tekdavo 6—7 tūkstančiai gyventojų. Palyginti su 1939 metais, gydytojų su aukštu mokslu skaičius rajone išaugo beveik penkis kartus, medicinos personalo su viduriniu išsilavinimu — 5,5 karto. Lovų skaičius ligoninėse padidėjo daugiau kaip 2 kartus.*

* *1939 metais visoje buvusioje Rokiškio apskrityje veikė viena vidurinė ir keliolika pradinųjų mokyklų. Šiandien vien Rokiškio rajone yra 5 bendro lavinimo vidurinės, 8 septynmetės ir 20 pradinųjų mokyklų. Atidarytos dvi darbo jaunimo vidurinės ir valstiečių jaunimo septynmetės mokykla. Yra vaikų namai, vaikų darželis, atidaryti pionierių namai.*

* *Buržuaziniais laikais visoje apskrityje buvo tik kelios smulkios bibliotekos, daugiausia dvasiškių ir privačių „svietėjų“ rankose. Kitų kultūros įstaigų nebuvo. Dabar rajone yra 50 kultūros įstaigų: 28 klubai-skaityklos, 4 klubai, 2 kultūros namai, 13 bibliotekų ir kt.*

* *Tarybinei Armijai išvadavus mūsų rajono teritoriją iš hitlerininkų, 20—30 procentų dirbamos žemės dirvonavo. Šiuo metu ne tik likviduotas okupacijos palikimas, bet kasmet įsisavinami nauji žemės plotai. Vien per praėjusius metus pasėlių plotai rajono kolūkiuose padidėjo daugiau kaip 1000 ha.*

KACHOVKOS HIDROMAZGO STATYBOJE. Laivybos šliuzo statyboje prasidėjo armatūros įrengimas ir šliuzo antrosios eilės betonavimas. Sparčiai auga HES pastatas ir vandens užtvanka. Nuotraukoje: bendras hidroelektrinės ir vandens užtvankos statybos vaizdas. J. Lichuto (TASS) nuotrauka.

LIAUDIES GEROVEI

Poeto Teofilio Tilvyčio poemoje „Usnynė“ randame jaudinančius žodžius, apibūdinančius Lietuvos liaudies gyvenimą buržuazijos valdymo metais.

Kentėjo kantriai liaudis
[alkana —
Jos darbu tuko žiūkus ir
[Putna.

Užsvilino žiema šalta, sausa,
Dar sniego daug, o duona
[jau visa...

Daug tokių šurpių palyginti netolimos praeities vaizdų randame lietuvių rašytojų knygose. Gyvi tie vaizdai ir mūsų prisiminimuose: daugiau kaip dvidešimt metų tęsėsi buržuazijos viešpatavimas; kapitalistai negailėtinai išnaudojo darbininkus; dvarininkai ir buožės smaugė darbo valstiečius; beviltiška buvo darbo inteligentijos padėtis...

Bet visa tai — negrįžtamoje praeityje. Kaip diena nuo nakties skiriasi šviesus tarybinis gyvenimas Lietuvoje nuo tamsios praeities.

Visa tai norisi prisiminti ir

pabrėžti žiūrint į nenuilstamą Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės rūpinimąsi liaudies gerove. Ryškus to pavyzdys — pastarojo laikotarpio partijos ir vyriausybės nutarimai. „Ypatinai svarbi komunistinės statybos programos sudėtinė dalis yra praktinis išsprendimas uždavinio — sukurti mūsų šalyje žemės ūkio produktų gausumą galingos socialistinės industrijos, kaip vadovaujančios jėgos liaudies ūkyje, pagrindu“ — kalbėjo drg. N. S. Chruščiovas TSKP CK rugsėjo Plenumė.

Gyvenimo tikrovė parodė, kad nėra tokių darbų, kurių nepajęgtų atlikti partija, tarybinė liaudis. Palyginti su 1924—25 ūkiniais metais mūsų šalyje pramoninės produkcijos išleidimas padidėjo 29 kartus. Šiais metais Tarybų Sąjungoje bus pagaminta: medvilninių audinių — 5 milijardai 300 milijonų metrų, arba 34 procentais daugiau, negu 1940 metais; vilninių audinių — daugiau kaip 200 milijonų metrų, arba 70 procentų daugiau, negu 1940

metais; o šilkinų audinių, palyginti su tais pačiais metais, bus pagaminta 400 milijonų metrų, t. y. 5 su viršum karto daugiau. Šiais metais maisto prekių pardavimas mūsų šalies gyventojams yra 22 procentais didesnis, negu perėjusiais metais.

Tarybinė vyriausybė, po karo panaikinusi kortelių sistemą, jau 6 kartus iš eilės sumažino valstybines mažmenines kainas plataus vartojimo prekėms. Iš tikrųjų, nėra nė vienos šeimos, kuri nepajustų savo biudžete žymaus palengvėjimo.

Tarybų Lietuvoje, kaip ir visoje mūsų neaprepiamoje šalyje, gyvenimas darosi šviesesnis ir gražesnis visose srityse. Jeigu buržuazijos valdymo metais Lietuvoje buvo apie 120 pramonės įmonių, tai tarybiniais metais pastatyta ir atstatyta visa eilė fabričių bei gamyklų. Pokariniais metais Tarybų Lietuvos pramonės produkcijos gamyba padidėjo 90 procentų.

Iš pagrindų keičiasi ir minėtas „Usnynė“ poemoje lietuviškasis kaimas. Apie tai spaudoje pasisako patys naujojo, kolūkinio kaimo valstie-

čiai. Socialistinis kaimas nenutrūkstamai gauna broliškų tarybinų respublikų paramą mašinomis, trąšomis. Per du pastaruosius metus traktorių skaičius respublikoje padidėjo 3 kartus.

Su didėliu džiaugsmu kolūkinio kaimo žmonės sutiko partijos ir vyriausybės nutarimus, kurie išskėlė svarbiausiąjį uždavinį — vardan liaudies gerovės pasiekti smarkų žemės ūkio pakilimą, stiprinti kolūkinę santvarką, vystyti gyvulininkystę, vystyti daržovių, bulvių gamybą, kelti visų žemės ūkio kultūrų derlingumą. Žymiai pakilo kolūkiečių perkamoji galia.

Kiekvieną gyventoją džiugina tokia tarybinės santvarkos įvesta tvarka, kaip nemokamas gydymas.

O ką bekalbėti apie milžiniškus laimėjimus kultūrinių pasiekimų srityje. Užtenka prisiminti, kad Tarybų Lietuvoje kas penktas žmogus mokosi. Jei buržuazijai valdant Lietuvoje 1935 metais buvo 57 gimnazijos ir 31 progimnazija, tai šiais metais yra 280 vidurinių ir 920 septynmetių mokyklų. Aukšto-

siose mokyklose mokosi apie 15.000 studentų.

Visiškai kitokia padėtis yra kapitalistiniuose kraštuose, kur darbo žmogus yra žiauriai engiamas, apiplėšiamas, laikomas tamsoje.

Tik socializmo šaltes žmogus drąsiai ir džiaugsmingai žvelgia į rydieną. Savo pašišventusiu darbu ir atkaklia kova prieš trūkumus tarybinė liaudis pasiekia vis didesnius laimėjimus, kelia visos šaltes gerovę.

„Pareiga nuolat rūpintis liaudies gerove, maksimaliu jos materialinių ir kultūrinių reikmių patenkinimu mūsų partijai ir vyriausybei yra įstatymas“ — taip pasakė TSRS Ministrų Tarybos Pirmininkas drg. G. M. Malenkovas.

Tarybų Lietuvos darbo žmonės gerai žino šių žodžių teisingumą iš savo patyrimo, iš nuolat ir be pertraukos kylančio lietuvių tautos materialinio ir kultūrinio lygio. Užtikrintai ir su pasitikėjimu žiūri į ateitį kiekvienas tarybinis žmogus!

D. Roda

KAPITALISTINĒS VERGOVĒS, SKURDO IR TAMSOS KELIU

Taip gyventi toliau negalima

Štai jau dvidešimt metų aš dirbu automobilių gamykloje Paryžiuje. Paskutiniaisiais metais sunku suvesti galus su galais. Kiekvieną kartą savaitės gale tenka skolai imtis pas bakalėjos pardavėją, mėsaininką, cukrainėję.

Kad nusipirkti vieną kilogramą sviesto, man reikia dirbti du kartus daugiau, negu 1938 metais. Kad nusipirkti 60 kg anglies, man reikia dirbti taip pat du kartus daugiau.

Be to, juk yra dar mokesčiai. Kas juos moka? Mes! Mes neturime galimybės ką nors nusišalti nuo mokesčių rinkėjų, o stambūs kapitalistai savo pajamas nuslepia.

Šie mokesčiai renkami ne gyvenamųjų namų, mokyklų ir ligoninių statybai, ne mūsų žemės ūkio mechanizacijai ir mūsų pramonės įrengimams. Jie eina karui Vietname ir ginklavimosi varžyboms.

Tuo tarpu pelnai, kapitalistų gauti pramonėje per penkis metus, 1947—1951 metais, išaugo beveik 25 kartus. Per tą patį laikotarpį

kainos pakilo keliolika kartų. Rezultate realus uždarbis nuolat mažėja.

Mūsų ekonomika artinasi prie katastrofos, o mes patenkame į skurdą.

Nuo 1952 metų iki 1953 metų vasario mėnesio buvo atleista 12.000 automobilių gamyklų darbininkų. O dabar kalba apie naujus darbininkų atleidimus. Kai kurios įmonės jau perveda darbininkus į nepilną darbo dieną, kitos — tiesiog atleidžia.

Štai kur jie mus atvedė su savaisiais karo parengimo planais. Taip mes apmokame už jų politiką. Dabar vis dažniau mūsų dirbantieji kalba: užteks! Jie reikalauja, kad viskas pasikeistų. Tą jie parodė didelių streikų rugpiūtįje metu. Jie petys į petį kovojo už atlyginimo pakėlimą...

Dabar visi šie faktai aptariami kiekvienoje darbininkų šeimoje. Stiprėja mūsų vienybė, auga organizuotumas.

Liusjonas ŠABRETAS,
prancūzų darbininkas-metallistas

(„Pravda“).

Iš JAV įstatymų

„Nė vienas asmuo arba korporacija neturi reikalauti iš baltosios medicinos sesers, kad ji atliktų medicininę priežiūrą ligoninių palatose arba palatose, viešose ir privačiose, kur yra gydomi negrai... Nustačius šių nuostatų pažeidimo faktą, teismas privalo uždėti baudą ne mažesnę kaip 10 ir ne didesnę kaip 200 dolerių sumos, ir gali taip pat, papildomo nubaudo tvarka, nu-

teisti kaltus asmenis į kalnui apygardos kalėjime arba priverstiniais viešiesiems darbams“...

(Iš *Alabama valstijos įstatymų rinkinio*, 46 skyrius, 189 (19) paragrafas).

„Baltieji ir spalvotieji vaikai neturi būti mokomi tose pačiose mokyklose“.

(Iš *Floridos valstijos konstitucijos*, 12 str., 12 paragrafas).

KARTUS CUKRUS

Tiems, kurie dirba nuo 5 ryto iki 7 valandų vakaro kompanijos „Buker brazers“ cukraus plantacijose, cukrus kartus. Britų Gvianos darbininkams, gyvenantiems lūšnose, kur matracas skaitomas prabanga, cukrus — tai prakaitas, kraujas ir ašaros.

„Buker brazers“ šeimininkai (broliai Bukeriai) bando įrodinėti, kad jie mūsų geradariai. Taip, jie davė mums pastoges. Tiesa, tos pastogės buvo pastatytos dar praeitame šimtmetyje vergams. Šeimininkai maitina mus. Nors, tiesą pasakius, jie mus maitina tam, kad mirusieji pelno neatneša.

Labai greitai sensta žmonės mūsų saulėtoje šalyje. Labai greitai juos pakerta ligos.

Anksčiau mes nesupratome, kodėl broliai Bukeriai skandina cukrų jūroje, dabar mes

žinome, kam jie ne taip seniai paskandino 26 tūkstančius tonų cukraus.

Kompanijos instrukcijoje mes skaitome tokias eilutes: „Jokiu atveju nemažinti kainų. Jokiu atveju nepakelti užmokesčio. Laikyti darbininkus griežčiausiame paklusnume“. Ne, dabar tas ne taip lengva padaryti! Cukraus plantacijų darbininkai jau ne tie, kokie buvo anksčiau.

Jausdami mūsų jėgą, „Buker brazers“ ir jų bendraminčiai iš Londono pasiuntė į mūsų šalį kareivius. Jie durtuvais pakeitė mūsų konstituciją. Mūsų tėvynė okupuota anglų kariuomenės. Bet mes tikime į liaudies jėgas, jos stiprėjančią vienybę ir į gesnį mūsų daug iškentėjusios Gvianos rytojų.

Džekas CHEIVUDAS,
darbininkas.

Britų Gviana

(„Pravda“).

Kolonizatorių spaudoje

KENIJA (RYTŲ AFRIKA). Koncentracijos stovykla, kurioje laikomi anglų suimti negrai.

Nuotrauka iš Prancūzijos žurnalo „Pari Matč“.

FAKTAI IR SKAIČIAI

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS. Šioje turtiniausioje kapitalizmo šalyje beveik 80 proc. šeimų gauna pajamas, kurios yra mažesnės už būtiną pragyvenimui minimumą, o 25 proc. visų šeimų metinės pajamos nepasiekia nė pusės šio minimumo. Dar labiau sunkėja darbo žmonių padėtis augant nedarbui. Pastaraisiais metais JAV visiškų ir dalinių bedarbių skaičius siekia 13 milijonų.

ANGLIJOJE nuo 1947 metų vasaros pragyvenimo brangumas padidėjo 40 proc., o kainos maisto produktams pakilo net 70 proc. Per porą praėjusių metų duona pabrango 36 proc., miltai ir mėsa — 75 proc., bekonas 55 proc., margarinas — 80 proc., riebalai — 50 proc., cukrus — 40 proc. ir t. t.

PRANCŪZIJOJE darbo žmonių perkamoji galia nusmuko 30 proc., o stambių kapitalistinių monopolijų pelnai padidėjo 460 proc.

VAKARŲ VOKIETIJOJE per pastaruosius trejus metus dėl sunkios ekonominės būklės nusižudė 3.517 žmonių, vyresnių kaip 40 m., ir 1.192 — jaunesnių kaip 40 m.

Dar baisesnis skurdas viešpatauja KOLONIJINĖSE ŠALYSE, žiauriai apiplėšiamose imperialistų ir vietinių išnaudotojų.

SINGAPŪRE, laikraščio „Streits Taims“ pranešimu, kasmet parduodama daugiau kaip 1000 vaikų, nes tėvai negali jų išmaitinti. Vaikas kartais atiduodamas už gabalą mėsos arba kelis metrus audinio.

MAROKE iš 1.865.600 vaikų tik apie 144.600 lanko mokyklą. Šalies pietuose 70 proc., o kai kur 100 proc. gyventojai serga trachoma. Maroke yra tik 181 gydytojas, kai policininkų — 14.000.

Vatikano soste

Romos popiežius ir jo „aukščiausiasis“.

V. Vasiljevo pieš.

Krizės reiškiniai JAV ekonomikoje

Amerikos spaudos pateikiami duomenys liudija apie tolesnį JAV ekonomikos smukimą. Antai, žurnalas „Business Uik“ pažymi, kad komercinio aktyvumo indeksas nusmuko beveik šešiais procentais palyginti su 1953 metų pavasariu.

Spaudos pranešimais, didžiausias smukimas yra sunkiojoje pramonėje.

Per pirmąsias tris š. m. lapkričio mėn. savaites juodojoje pramonėje (plieno lydymas) buvo panaudojama vidutiniškai 92 procentai gamybinių pajėgumų palyginti su 95 procentais spalio mėnesį. Šią savaitę ši dalis sumažėjo iki 88 procentų. Laikraštis „Džornel of Komers“ lapkričio 24 d. numeryje rašė: „Laukiama, kad plieno gamyba tam tikrą laiką mažės dėl to, kad sumažėjo automobilių pramo-

nės, o taip pat namų apyvokos reikmenis ir žemės ūkio mašinas gaminančių pramonės šakų paklausa“.

1954 metais, — pranašavo lapkričio 21 d. žurnalas „Business Uik“, — bus panaudojama nuo 79 iki 83 procentų juodosios metalurgijos gamybinių pajėgumų.

Automobilių gamyba mažėjo dar didesniu laipsniu. Laikraščio „Uolstrit Džornel“ lapkričio 23 d. numerio pranešimu, automobilių gamyba praeitą savaitę sumažėjo 14 procentų palyginti su anksčiau savaite ir 17 procentų palyginti su atitinkama 1952 metų savaitė.

Yra pranešimų, kad yra „atliekamos produkcijos“ pramonės šakose, gaminančiose vadinamąsias ilgo naudojimo vartojimo prekes: antai, pavyzdžiui, radijo imtuvų ir te-

levizorių, šaldytuvų, įvairių namų apyvokos reikmenų ir t. t. Fabrikantai negali realizuoti milžiniškų sandėliuose susikaupusių prekių atsargų. Padėtis įgavo ypač aštrią formą televizijos pramonėje, kur, laikraščio „Uolstrit Džornel“ lapkričio 18 d. numerio pranešimu, pažymimas žymus gamybos smukimas ir masinis darbininkų atleidinėjimas. Laikraštis pažymėjo, kad, elektrikų profsąjungos (AFT) vertinimu, per tris savaites buvo atleista 6.000 iš 38.000 jos narių — televizijos ir su ja susijusių pramonės šakų darbininkų, priklausančių šiai profsąjungai.

JAV ekonomikos smukimas didina nedarbą. Lapkričio 16 d. laikraštis „Čikago San end Taims“ pranešė: „Daugelyje Čikagos rajono pramonės įmonių vis labiau ryškėja gamybos mažėjimo požymiai. Tai liudija gausūs atleidinėjimai...“ Lapkričio 12 d. pa-

reškime spaudai darbo ministerija nurodė, kad nuo rugsėjo mėnesio iki spalio mėnesio darbininkų skaičius apdirbančiojoje pramonėje sumažėjo 200 tūkstančių žmonių, nors paprastai tuo metų laiku darbininkų skaičius didėdavo. Prekybos ministerijos organo — biuletenio „Servel of Karent Biznes“ lapkričio mėnesio numeryje nurodoma, kad sumažėjo darbininkų skaičius įvairiuose JAV rajonuose, tame tarpe tokiuose svarbiuose pramonės centruose, kaip Pitsburgas, Klivlendas, Bufalo, Sanfrancisko, Miluoki. „Daugumoje rajonų, — nurodoma biuletenyje, — užimtumas mažėjo dėl to, kad siaurėja eilės ilgo naudojimo vartojimo prekių, ypač žemės ūkio mašinų, namų apyvokos reikmenų, tokių, kaip šaldytuvai ir skalbimo mašinos, ir kai kurių automobilių rūšių rinka“.

(TASS—ELTA).

Didelis dėmesys gyvulininkystės fermų mechanizavimui skiriamas Vilniaus rajono „Baltosios Vokės“ tarybiniam ūkyje. Neseniai čia baigtas statyti kabamasis kelias nuo pašarų virtuvės į kiaulidę, pašarų virtuvėje įrengtas transporteris nuo šakniavaisių ploviklos į pašarų šuntiną, karvės melžiamos mechaniniu būdu. Nuotraukoje: karvidės vidaus vaizdas „Baltosios Vokės“ tarybiniam ūkyje. Priešakiniame plane melžėja J. Kladošėikova melžia karvės mechaniniu būdu. L: Meinerto nuotrauka. (ELTA).

Visokeriopai vystyti veislinę gyvulininkystę kolūkiuose

TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarime sakoma: „Kuo greičiausias gyvulininkystės, ir pirmoje eilėje visuomeninės gyvulininkystės, pakėlimas turi gyvybiškai svarbią reikšmę šaliai ir yra dabar labiausiai neatidėliotinas partijos ir valstybės uždavinys žemės ūkyje“.

Kolūkinė santvarka sudarė Tarybų Lietuvoje visas sąlygas visuomeninei gyvulininkystei sparčiai vystyti. Per pirmuosius dvejus penktojo penkmečio metus galvijų skaičius Tarybų Lietuvos kolūkiuose padidėjo dvigubai, kiaulių — 2,2 karto, avių — 1,6 karto ir paukščių — 2,8 karto.

Gyvulininkystės pakilimas galimas tik teisingai derinant gyvulių skaičiaus didinimą su masiniu kokybiniu gyvulių gerinimu ir jų produktyvumo kėlimu.

Mūsų respublikoje yra vietinės vertingos žemės ūkio gyvulių veislės — Lietuvos žaliųjų ir Lietuvos juodmargių karvių, Lietuvos baltųjų kiaulių, Lietuvos juodgalvių avių veislės. Visos šios veislės nėra vienatipiai gyvuliai savo struktūra ir produktyvumu, bet jos yra gera medžiaga joms tobulinti. Uždavinys yra greičiau kelti vietinių karvių veislių pieningumą ir pieno riebumą, didinti Lietuvos baltųjų kiaulių veislės veislumą ir spartinti brendimą, didinti bei gerinti Lietuvos juodgalvių avių veislės vilnos produktyvumą ir gyvųjų svorį. Šia kryptimi dirba Lietuvos TSR Mokslių akademijos gyvulininkystės ir veterinarijos institutas bei 7 valstybiniai veislinių gyvulių veisimo punktai.

Respublikos kolūkiuose kasmet didėja veislinių gyvulininkystės fermų skaičius ir auga grynai veislinių gyvulių skaičius.

Marijampolės rajono „Šešupės“ kolūkis komplektuoja savo galvijų fermą iš labai produktyvių veislinių gyvulių, sudaro jiems geras šėrimo ir priežiūros sąlygas. Tai metai iš metų didina gyvulių produktyvumą. 1952 metais čia jau buvo gauta vidutiniškai iš kiekvienos

melžiamos karvės po 3522 kilogramus pieno.

Gyvulių produktyvumo augimas įgalino „Šešupės“ kolūkiui kasmet didinti piniginės pajamos iš gyvulininkystės. Jeigu 1950 metais piniginės pajamos iš gyvulininkystės čia sudarė 109 tūkstančius rublių, 1951 metais — 160 tūkstančių rublių, tai 1952 metais jos pasiekė jau 460 tūkstančių rublių. Šiais metais pajamos dar žymiai padidės.

Galvijų fermos darbuotojai kartu su Marijampolės valstybinio gyvulių veisimo punkto specialistais tobulina Lietuvos juodmargių karvių veislę ir aprūpina veisliniais gyvuliais kitų žemės ūkio arтелиų fermas.

Veislininkystės darbas turi būti vykdomas kiekviename kolūkyje, nepriklausomai nuo to, ar kolūkis turi veislinę, ar prekinę fermą. Visų pirma reikia siekti gyvulių produktyvumo kėlimo. Pagrindinis veislininkystės darbo tikslas prekinėse fermose yra — gauti kuo didžiausią kiekį produkcijos, sunaudojant kuo mažesniais pašarų. Todėl, formuojant kolūkių prekinę fermų bandą, reikia stengtis ją sukomplektuoti aukšto produktyvumo gyvuliais.

Partija ir vyriausybė skiria didelį dėmesį veislinės gyvulininkystės vystymui kolūkiuose. Į mūsų respublikos kolūkius iš Jaroslavo srities atvežamos breitovo veislės kiaulės, iš Ukrainos prekoso veislės avinai, iš Latvijos TSR mes gauname Latvijos tamsagalvių veislės avis. Tai daroma tam, kad greičiau būtų pagerinti pas mus esantį vietinių neveislinių gyvulių ir kad būtų pasiektas aukštas jų produktyvumas.

Dabar, ryšium su gyvulių pastatymu tvartiniam laikymui, kolūkių valdybos kartu su zootechnikais turi atlikti netinkamų tolesnei reprodukcijai gyvulių rūšiavimą, užpirti per gyvulininkystės kontorą veislinius gyvulius, išnaudoti visus kitus būdus kolūkių gyvulininkystės fermoms papildyti aukšto produktyvumo gyvuliais.

B. ČISTOVAS,
zootechnikas

LIAUDIES DEMOKRATIJOS ŠALYSE

V. I. Lenino Raštų pirmasis tomas slovakų kalba

PRAGA, XI. 28 d. (TASS). Čekoslovakijos telegramų agentūra praneša, kad Slovakijos politinės literatūros leidykla išleido V. I. Lenino Raštų pirmąjį tomą 20 tūkstančių egzempliorių tiražu.

(ELTA).

Kultūrinė statyba Bulgarijoje

SOFIJA, XI. 28 d. (TASS). Bulgarijos Komunistų partija ir liaudies vyriausybė skiria didelį dėmesį kultūrinei statybai. Kultūros išvystymo reikāiams asignuojamos didelės lėšos. Pavyzdžiui, 1953 metais šiam tikslui buvo paskirta lėšų 120 kartų daugiau, negu 1939 metais. Liaudies valdžios metais šalies miestuose ir kaimuose pastatytos 634 naujos mokyklos, iš jų 116 pastatyta 1952 metais. Šiuo metu Bulgarijoje yra 8,515 mokyklų, kuriose mokosi 1,700 tūkstančių mokinių. Atidaryta 14 naujų aukštųjų mokyklų.

1939 metais šalyje buvo 126 kino teatrai. Dabar jų yra 1.173. Padidėjo teatrų skaičius. Jeigu 1944 metais Bulgarijoje buvo 20 valstybinių ir provincinių teatrų, tai dabar jų yra 35.

(ELTA).

Lenkyniavimas Albanijos išsivadavimo devintųjų metinių garbei

TIRANA, XI. 28 d. (TASS). Pasirengimas šventi 9-ąsias Albanijos išsivadavimo metines sukėlė didelį darbo pakilimą respublikos darbininkų ir valstiečių tarpe. Į socialistinį lenkyniavimą šventės garbei įsijungė daugiau kaip 300 šalies pramonės įmonių kolektyvų. Cemento gamyklos Vloroje statybiniškai sutinka šventę įvyk-

dę metinį planą 50 dienų anksčiau nustatyto laiko. Odos gamyklos Škodere kolektyvas baigė metinį planą 38 dienomis anksčiau nustatyto laiko, o Dureso jūrų uosto darbuotojai — 40 dienų. Šalies MTS jau iki lapkričio 10 d. įvykdė rudens sėjos planą 105 procentais.

(ELTA).

Lenkijoje mechanizuojama anglies gavyba

VARŠUVA, XI. 28 d. (TASS). Liaudies Lenkijoje sėkmingai mechanizuojamos anglies šachtos. Plačiai mechanizavus daug darbo reikalaujančius procesus — anglies užkirtimą, suvertimą ir transportavimą, — kalnakasių darbas darosi lengvesnis ir našesnis.

Vis plačiau Lenkijos šachtose panaudojamos naujausios sudėtingos mašinos: anglies kombainai, gremžtuviniai transporteriai, užkirtimo-suvertimo mašinos ir kt. Tik per vienerius praeitus metus anglies kombainų skaičius Lenkijos šachtose padidėjo beveik trigubai. Sėkmingai įdiejami tėvyninės gamy-

bos kombainai, pagaminti tarybinio kombaino „Donbas“ pavyzdžiu ir specialiai pritaikyti darbo sąlygoms Lenkijos šachtose. Per pastaruosius dvejus metus anglies iškasimas anglies kombainais padidėjo keletą kartų.

Lenkijos šachtose taip pat naudojami tarybiniai mechaniniai pakrovėjai. Jų skaičius praeitais metais padidėjo trigubai. Taip pat plačiai panaudojami tarybinės ir lenkų gamybos transporteriai. Žemosios Silezijos anglies baseino šachtose anglies transportavimas mechanizuotas beveik šimtu procentų.

(ELTA).

Šešių Vakarų Europos šalių užsienio reikalų ministrų konferencija Hagoje

HAGA, XI. 26 d. (TASS). Šiandien Hagoje prasidėjo šešių Vakarų Europos šalių (Prancūzijos, Vakarų Vokietijos, Italijos, Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo) užsienio reikalų ministrų konferencija.

Konferencija turi būti skirta vadinamosios „Europos politinės bendrijos“ projektui parengti. Jame numatoma sudaryti „Europos vyriausybę“ ir „Europos parlamentą“.

Konferencija pradėjo savo darbą prie uždarų durų. Šioje konferencijoje nėra Prancūzijos užsienio reikalų ministro Žoržo Bido, kurį atstovauja Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos generalinis sekretorius Aleksandras Parodi.

(ELTA).

PARYŽIUS, XI. 26 d. (TASS). Komentuodami Ha-

goje prasidedančią Prancūzijos, Vakarų Vokietijos, Italijos, Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo užsienio reikalų ministrų konferenciją, Paryžiaus laikraščiai rašo apie „niūraus pesimizmo atmosferą“ Hagoje susirinkusių „mažosios Europos“ oficialių atstovų tarpe, o taip pat pabrėžia, jog tarp konferencijos dalyvių yra stambių prieštaravimų.

Laikraštis „Parizjen Libere“ nurodo, jog dėl to, kad konferencijoje Hagoje nėra Prancūzijos užsienio reikalų ministro, ji gali būti tik „darbo pasitarimu“, kuriame bus svarstomi „Europos politinės bendrijos valdymo principai“, ir negalima laukti, kad šiame pasitarime Europos konstitucija bus galutinai parengta.

(ELTA).

Benua Frašonas paleistas iš kalėjimo

PARYŽIUS, lapkričio 26 d. (TASS). Agentūra Frans Pres pranešė, kad šiandien Paryžiaus apeliacinio teismo tardymo rūmai nutarė laikinai paleisti VDK generalinį sek-

retorių Benua Frašoną, kuris buvo suimtas lapkričio 22 d. Nutarime sakoma, kad „siekiant išaiškinti tiesą“, laikyti Frašoną kalėjime nėra būtina.

(ELTA).

Egipto vyriausybės nota JAV vyriausybei

KAIRAS, XI. 26 d. (TASS). Spaudos pranešimais, Egipto užsienio reikalų ministras Favi lapkričio 25 d. priėmė Amerikos ambasadorių Kaire Keferį ir įteikė jam Egipto vyriausybės notą dėl Amerikos—Egipto santykių.

Laikraščio „Al-Achram“ diplomatinis korespondentas rašo, kad Egipto notoje analizuojami JAV santykiai Egipto atžvilgiu šviesoje Egipto ministro pirmininko pavaduotojo Nasero neseniai padaryto pareiškimo apie tai, kad JAV „davinėja tikrai tuščius pažadus“.

Amerikos pusė nutarė neskelbti šios notos, nes ji nepalanki Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Keferis pareiškė spaudos atstovams, kad „jie niekad nesužinos notos turinio“.

(ELTA).

Prancūzijos Nacionaliniame susirinkime

PARYŽIUS, XI. 27 d. (TASS). Šiandien Nacionaliniame susirinkime už pasitikėjimo Lanjelio vyriausybei rezoliuciją balsavo 275 deputatai, prieš — 244.

(ELTA).

Už redaktorių P. MILAKNIS